

Заснований
у 1997 р.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого
засобу масової інформації
Серія КВ № 15436-4008 ПР,
22.06.2009 р.

Адреса редакції:

Україна, 69600,
м. Запоріжжя, МСП-41,
вул. Жуковського, 66

Телефон

для довідок:

(061) 228-75-21

Факс: (061) 228-75-53

B i s n i k

**Запорізького національного
університету**

• Фізичне виховання та спорт

№ 2, 2016

Запоріжжя 2016

Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових статей. Фізичне виховання та спорт. – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2016. – с.

Затверджено постановою президії ВАК України від 16 травня 2016 р № 515 як наукове фахове видання в галузі «Фізичне виховання та спорт», у якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Internet вченовою радою ЗНУ (протокол засідання № 4 від 25.10.2016р.)

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Головний редактор	–	Маліков Микола Васильович, доктор біологічних наук, професор
Заступник головного редактора	–	Богдановська Надія Василівна, доктор біологічних наук, професор
Відповідальний редактор	–	Коваленко Юлія Олексіївна, кандидат педагогічних наук, доцент

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Бріскін Ю.А.	–	доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор (Україна)
Дорошенко Е.Ю.	–	доктор наук з фізичного виховання та спорту, доцент (Україна)
Казін Е.М.	–	доктор біологічних наук, професор (Російська Федерація)
Клопов Р.В.	–	доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Конох А.П.	–	доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Кузнєцов А.О.	–	кандидат біологічних наук, доцент (Україна)
Лизогуб В.С.	–	доктор біологічних наук, професор (Україна)
Маковецька Н.В.	–	доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Москаленко Н.В.	–	доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор (Україна)
Мулик В.В.	–	доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор (Україна)
Сватьєв А.В.	–	доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Тищенко В.О.	–	кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент (Україна)
Філімонов В.І.	–	доктор медичних наук, професор (Україна)
Фурманов О.Г.	–	доктор педагогічних наук, професор (Білорусь)

- molodi ta sportu Ukrayiny ; Instytut problem vykhovannya Natsional'noyi akademiyi pedahohichnykh nauk Ukrayiny, 2011. – 297 s.
8. Khudoliy O.M. Optymizatsiya ta upravlinnya protsesu navchannya rukhovym diyam na urokakh z futbolu v 9 klasakh / O.M. Khudoliy, L.S. Shchypka // Teoriya ta metodyka fizychnoho vykhovannya. – 2011. – #6. – S. 42-44.
  9. Shyyan B. M. Teoriya i metodyka fizychnoho vykhovannya shkolyariv / B. M. Shyyan. – Ternopil': Navchal'nyy knyha – Bohdan, 2002. – 252 s.
  10. Shut'ko V.V. Metodyka zastosuvannya rukhlyvykh ihor v pochatkoviy shkoli (za novoyu prohramoyu) : metodychni rekomendatsiyi / V.V. Shut'ko. – Kryvyy Rih : DNVZ "KNU" KPI, 2014. – 47 s.

УДК 378.096 : 796/799

СУЧАСНИЙ СТАН ГОТОВНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Нестеров А. В., Артеменко В. В., Мілаєв О. І.

72900, Таврійський державний агротехнологічний університет,
м.Мелітополь, пр. Б. Хмельницького, 1, Україна

ilonat270292@mail.ru

У статті висвітлено проведений теоретичний аналіз проблеми сучасного стану готовності вчителів фізичної культури до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності, який дав змогу визначити необхідні наукові положення, за якими буде будуватися процес формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності під час фахової підготовки у ВНЗ. Важливою складовою для формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у нашій роботі є аналіз та облік реальних показників цієї готовності вчителів фізичної культури на практиці. Серед цих показників такі, що характеризують наявність знань, практичних вмінь та навичок, особисто-професійні якості, що складають основу компетентності вчителя фізичної культури та дають змогу використовувати фізкультурно-оздоровчі технології у практиці ЗНЗ. Для цього нами було проведено і відображене у статті результати пілотного експерименту щодо сучасного стану готовності вчителів фізичної культури до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності.

Ключові слова: фізична культура, вчитель фізичної культури, фізкультурно-оздоровчі технології.

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ГОТОВНОСТИ УЧИТЕЛЕЙ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ К ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ФИЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВИТЕЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОФЕСИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Нестеров А.В., Артеменко В.В., Милаев А. И.

72900, Таврический государственный агротехнологический университет,
г.Мелитополь, пр.Б.Хмельницкого, 1, Украина

ilonat270292@mail.ru

В статье представлен проведенный теоретический анализ проблемы современного состояния готовности учителей физической культуры к использованию физкультурно-оздоровительных технологий в профессиональной деятельности, который позволил определить необходимые научные положения, по которым будет строиться процесс формирования готовности будущих учителей физической культуры к использованию физкультурно-оздоровительных технологий в профессиональной деятельности при профессиональной подготовки в высших учебных заведениях. Важной составляющей для формирования готовности будущих учителей физической культуры к использованию физкультурно-оздоровительных технологий в нашей работе является анализ и учет реальных показателей этой готовности на практике. Среди этих показателей такие как:

характеризующие наличие знаний, практических умений и навыков, личностные профессиональные качества, которые составляют основу компетентности учителя физической культуры и позволяют использовать физкультурно-оздоровительные технологии в практике высших учебных заведений. Для этого нами было проведено и отражено в статье результаты pilotного эксперимента о современном состоянии готовности учителей физической культуры к использованию физкультурно-оздоровительных технологий в профессиональной деятельности.

Ключевые слова: физическая культура, учитель физической культуры, физкультурно-оздоровительные технологии.

CURRENT STATE OF PREPAREDNESS TO TEACHERS OF PHYSICAL CULTURE FOR A SPORTS AND RECREATION PROFESSIONAL TECHNOLOGIES IN ACTIVITY

Nesterov A. Artemenko V.,Milaev A.

72900, Tavria State Agrotechnological Universit, Melitopol, B.Hmelnitskiy Str.,1, Ukraine

ilona270292@mail.ru

The article presents a theoretical analysis challenges the current state of readiness of teachers of physical training to the use of health and fitness technologies in professional work, which allowed us to determine the necessary scientific position, which will build the process of formation of readiness of the future teachers of physical training in the use of health and fitness technologies in professional work with training in higher educational institutions. An important component for the formation of readiness of the future teachers of physical training in the use of health and fitness technologies in our work is the analysis and accounting of real indicators of readiness in practice. Among these indicators such as characterizing the availability of knowledge, practical skills, personal competencies that form the basis of competence of the teacher of physical culture and allow the use of sports and health technology in the practice of higher education institutions. To this end, we have carried out is reflected in the results of the pilot experiment article on the current state of readiness of teachers of physical training to the use of health and fitness technologies in professional work.

Key words: physical education, the teacher of physical culture, sports and health technology.

Постановка проблеми. Система фізичного виховання у загальноосвітній школі, як і вся вища освіта зазнала величезних трансформацій. Автономія вищих навчальних закладів передбачає самостійне визначення навчальних дисциплін, що є актуальними. Стан здоров'я молоді загрозливий. Обмеження спеціально організованої рухової активності є одним з провідних чинників зниження фізичної підготовленості молодих людей та резервів їх здоров'я.

Практика викладання системи фізичної культури учнів загальноосвітніх закладів України свідчить про те, що в сучасній теорії та методиці фізичного виховання недостатньо розроблені наукові засади використання дуже привабливих сучасних високоефективних фізкультурно-оздоровчих технологій [1; 3; 4].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Для української науки злободенність термінознавчих проблем залишається вкрай гострою, оскільки з ними пов'язані питання використання української мови в галузі фізичної культури і спорту взагалі. Не є винятком й таке поняття, як “фізкультурно-оздоровча технологія”, що має різноманітне тлумачення у науковій та науково-методичній літературі [5; 6; 7]. Поняття “фізкультурно-оздоровча технологія”, яке по суті, являє собою спосіб реалізації діяльності, що здійснюється послідовно, спрямованої на досягнення і підтримку фізичного благополуччя і на зниження ризику розвитку захворювань засобами фізичних вправ. Це поняття поєднує процес використання засобів і методів фізичного виховання в оздоровчих цілях і наукову дисципліну, що розробляє та вдосконалює основи методики фізкультурно-оздоровчих занять. Фізкультурно-оздоровча технологія – раціональний спосіб цілеспрямованої взаємодії учасників педагогічного процесу, в основу якого покладено різновиди рухової діяльності, що спрямовані на отримання максимально можливого оздоровчого ефекту, реалізацію потреби людини в русі, здоров'ї та дбайливому ставленні до нього через свідоме регулювання фізичної активності [2].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проведений нами теоретичний аналіз проблеми, що досліджується, дав змогу визначити необхідні наукові

положення, за якими буде будуватися процес формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності під час фахової підготовки у ВНЗ. Важливою складовою для формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у нашій роботі є аналіз та облік реальних показників цієї готовності вчителів фізичної культури на практиці. Для цього нами було проведено пілотний експеримент.

Формулювання цілей. Підбити підсумки стосовно результатів пілотного експерименту, що дає змогу з'ясувати сучасний стан готовності вчителів фізичної культури до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності.

Виклад основного матеріалу. Результати пілотного експерименту щодо визначення реального рівня готовності учителів фізичної культури до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у своїй діяльності – така ж важлива складова, як і проведений теоретичний аналіз наукових і науково-методичних джерел з теорії і методики професійної освіти. Результати аналізу літературних джерел засвідчують про наявність проблеми щодо процесу формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності. Проте, ми вважали за необхідне провести наукову розвідку серед учителів фізичної культури у ЗНЗ для виявлення низки проблемних аспектів щодо використання ними фізкультурно-оздоровчих технологій у практиці роботи школи.

Етап пілотного експерименту полягав у використанні цілого ряду питань, що були запропоновані вчителям фізичної культури ЗНЗ. Запропоновані питання охоплювали мотиви, інтереси, здатності учителів фізичної культури до використання фізкультурно-оздоровчих технологій, наявність знань та вмінь щодо використання фізкультурно-оздоровчих технологій, причини які негативно впливають на впровадження цих технологій у навчальний процес ЗНЗ. Опитувальник для пілотного експерименту, розроблений на основі матеріалів монографії Г. Я. Цибулько, модифікований авторами роботи й адаптовано для пілотного експерименту, що дало можливість визначити реальний рівень готовності сучасних учителів фізичної культури щодо використання фізкультурно-оздоровчих технологій та з'ясувати, з якими проблемами у своїй роботі стосовно використання фізкультурно-оздоровчих технологій вони стикаються [8]. Нами було проведено заочне опитування 72 учителів фізичної культури м. Дніпропетровська, м. Мелітополя, на підставі анкетування. Крім того, аналогічне опитування було здійснено через мережу Інтернет (сайти учителів фізичної культури України), на яке ми отримали відгук від 106 учителів фізичної культури різних областей України. Усього нами було опитано 178 учителів фізичної культури ЗНЗ віком від 25 до 48 років. Стаж роботи учителів фізичної культури, які підлягали опитуванню складав від 3-х років і вище. Отже, за способом спілкування з респондентами використовувалося заочне анкетування, за способом вручення анкети – роздаткове, індивідуальне, через мережу Інтернет; за обсягом охоплених вибіркою – суцільне.

По-перше, ми визначали ставлення учителів фізичної культури до проведення уроків фізичної культури з використанням фізкультурно-оздоровчих технологій. Сутність цього ставлення надає змогу уявити про ступінь спрямованості учителів фізичної культури на використання фізкультурно-оздоровчих технологій у роботі з учнями ЗНЗ.

На підставі опитування учителів фізичної культури була визначена домінуюча за оцінкою позиція, яка відображає велику зацікавленість учителів фізичної культури у використанні фізкультурно-оздоровчих технологій та позитивне ставлення до проведення уроків фізичної культури з використанням цих технологій. Із 178 учителів, 85 дали позитивну відповідь, що становить 47,75%; як показало опитування, частка учителів фізичної культури дотримуються позитивно-нейтральної позиції – 25,28%; нейтральної позиції дотримується 7,3% респондентів. Є також група учителів фізичної культури, які настроєні негативно або нейтрально: ті, що не хочуть цього робити, тому що не вірять у потенційні можливості використання фізкультурно-оздоровчих технологій і не хочуть самовдосконалюватися у цьому напрямі; ті, що працюють у ЗНЗ за сумісництвом та повноцінний процес роботи їх не

засікають. Таких учителів фізичної культури ми зарахували до окремої групи, яка становить 2,25%.

Результати пілотного експерименту засвідчують явну недооцінку вчителями фізичної культури, що увійшли за результатами опитування до останньої групи, позитивного впливу фізкультурно-оздоровчих технологій на здоров'я дітей, їхню невіру у свої можливості їх впровадження у практику ЗНЗ.

У другому запитанні ми намагалися виявити, звідки учителі фізичної культури отримали інформацію щодо фізкультурно-оздоровчих технологій. Так, було з'ясовано, що одержали знання, уміння та навички щодо використання фізкультурно-оздоровчих технологій під час вивчення навчальних дисциплін у ВНЗ 12,25% респондентів; 27,34% респондентів отримали їх займаючись у секціях студентських спортивних клубів; користуються послугами у сфері фітнес-індустрії, тобто відвідують фітнес-клуб, або секції аеробіки, тренажерний зал тощо 16,85% учителів фізичної культури; з мережі Інтернет, ЗМІ, телебачення, сучасних інформаційних та комунікаційних заходів отримали інформацію стосовно фізкультурно-оздоровчих технологій 38,76% учителів фізичної культури; незначна кількість респондентів (7,32%) вказали на те, що самі є тренерами-викладачами секцій, деякі за сумісництвом працюють інструкторами, деякі з них професійні спортсмени в минулому й зараз підтримують фізичну форму засобами фізкультурно-оздоровчих технологій, деякі ніколи не замислювались та не звертали уваги на таку інформацію.

У результаті проведеного опитування нами з'ясовано, що лише 12,35% учителів фізичної культури отримали інформацію щодо фізкультурно-оздоровчих технологій у ВНЗ, тому що це передбачалося навчанням напряму підготовки; 24,72% респондентів тому, що займалися самі у різних групах ВНЗ, отримали інформацію від викладачів, тренерів.

Отже, у ВНЗ отримали інформацію щодо фізкультурно-оздоровчих технологій лише 37,07% учителів фізичної культури; 62,93% учителів фізичної культури отримали інформацію щодо фізкультурно-оздоровчих технологій із засобів масової інформації. Учителі фізичної культури використовували б фізкультурно-оздоровчі технології, тому що вони затребувані суспільством, але ВНЗ, як на їхню думку, не дає таких знань, умінь та навичок.

У третьому питанні учителям фізичної культури було запропоновано за шкалою оцінити види фізичного виховання, яким вони надають перевагу на уроках фізичної культури. Вибір проводили з дев'яти запропонованих традиційних видів фізичного виховання у ЗНЗ, що передбачені програмою, та з тринадцяти видів, які не передбачені програмою, але належать до фізкультурно-оздоровчих технологій і є на сьогодні найбільш поширеними. У табл. 1 зведено результати відповідей респондентів.

Таблиця 1

Ступінь привабливості традиційних видів занять фізичною культурою та фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності вчителя фізичної культури, у %

Традиційні види фізичного виховання, передбачені програмою	Кількість респондентів	Рангове місце	Види фізкультурно-оздоровчих технологій	Кількість респондентів
Спортивні ігри	32,31	1	Степ-аеробіка	21,17
Легка атлетика	22,0	2	Заняття на тренажерах	18,75
Плавання	11,43	3	Аеробіка з фітболом	8,34
Гімнастика	8,65	4	Аква-аеробіка	8,12
Атлетизм	8,56	5	Танцювальна аеробіка	7,49
Ритміка та хореографія	6,57	6	Йога	7,13
Рухливі ігри	4,59	7	Пілатес	6,58
Кросова підготовна	4,04	8	Шейпінг	5,59
Лижна підготовка	1,85	9	Класична аеробіка	5,02
		10	Інше (силова аеробіка, слайд-аеробіка, кікбоксінг-аеробіка, тай-бо, каланетика, змішани види та стилі)	11,81

За результатами дослідження найбільшу популярність серед учителів фізичної культури на уроках фізичною культурою займають традиційні форми занять, тобто все те, що передбачено шкільною програмою: спортивні ігри, легка атлетика, плавання, гімнастика, заняття на тренажерах, ритміка та хореографія, рухливі ігри тощо. Найменшою популярністю серед учителів фізичної культури користуються кросова та лижна підготовка.

Такий результат ми пов'язуємо зі значним фізичним навантаженням на кардіореспіраторну систему учнів, а виходячи із стійкої тенденції погіршення стану здоров'я дітей та учнівської молоді останніми десятиліттями вчителя фізичної культури перестраховуються і дуже обережно використовують або взагалі виключають кросову підготовку як різновид фізичного навантаження на організм школярів. Щодо лижної підготовки, то у середньому регіоні вона ніколи не була в пріоритеті, виходячи з кліматичних умов України. З'ясовано, що нетрадиційні види заняття фізичною культурою відомі більшості вчителів фізичної культури. Степ-аеробіка, яка нещодавно з'явились у шкільний програмі, а також заняття на тренажерах, із сучасним спортивним обладнанням та предметами. З'ясовано, що лише окремим групам учителів фізичної культури подобаються заняття з фітболами, аквааеробіка, йога, пілатес, шейпінг, класична аеробіка тощо (5,02–11,81%). Не дивлячись на те, що фітнес-індустрія досить поширена в нашій країні та знаходить широке втілення на практиці в оздоровчих центрах, а надання послуг реалізуються на базі фізкультурно-оздоровчих технологій, які постійно розвиваються, отже, їх впровадження в роботу ЗНЗ відбувається дуже повільно. Разом із тим, саме через сучасні фізкультурно-оздоровчі технології можна підвищити інтерес школярів до заняття фізичною культурою, спонукаючи їх до підвищення рухової активності, та тим самим значно активізувати процес формування, зміцнення та збереження здоров'я дітей і учнівської молоді. На нашу думку, для цього необхідно: широко впроваджувати фізкультурно-оздоровчі технології в роботу вищої школи, яка готує відповідних фахівців; удосконалювати процес навчання фізкультурно-оздоровчим технологіям у ВНЗ; широко використовувати їх на курсах підвищення кваліфікації учителів у інститутах післядипломної освіти, інститутах підвищення кваліфікації педагогічних працівників, на спеціальних факультетах вищих педагогічних навчальних закладів; впроваджувати сучасні новітні фізкультурно-оздоровчі технології у практику роботи ЗНЗ.

У четвертому питанні вчителям фізичної культури було потрібно оцінити свої здібності щодо опанування фізкультурно-оздоровчих технологій. На жаль, більшість учителів фізичної культури, згідно з четвертим питанням пілотного експерименту, на сьогодні використовувати види фізкультурно-оздоровчих технологій не готові – 41,57%. Так, припускають, що у них немає до цього здібностей 22,47% респондентів; 19,21% учителів фізичної культури майже впевнені, що в них є здібності та 13,59% респондентів виявили тверду впевненість у своїх силах щодо опанування фізкультурно-оздоровчими технологіями у професійній діяльності ЗНЗ; 3,16% учителів фізичної культури не змогли відповісти на це питання.

Отже, аналізуючи результати опитування, можна стверджувати, що вивчення навчальних дисциплін у ВНЗ в більшості випадків не дають змоги отримати подібні знання, практичні вміння та навички, тому що не визначені організаційно-педагогічні умови, які б сприяли формуванню готовності майбутніх учителів фізичної культури до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності. З огляду на це, вчитель фізичної культури у своїй роботі не в змозі використовувати фізкультурно-оздоровчі технології на практиці. При цьому 73,03% учителів хотіли б використовували ці технології, а школярі з великою задоволеністю опанували б фітбол-аеробіку, йогу, пілатес, та інші фізкультурно-оздоровчі технології.

Підсумовуючи подані вище результати, зазначимо, що позитивно оцінюють свої можливості щодо опанування нових фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності 32,8% респондентів і 22,47% тільки припускають можливість, проте до кінця не впевнені в цьому. Ці результати опитування дають змогу припустити, що вчителі фізичної культури не готові до сприйняття і використання нових фізкультурно-оздоровчих технологій, що робить їх працю консервативною й у більшості випадків не цікавою для школярів.

У п'ятому питанні вчителям фізичної культури необхідно було оцінити свої знання щодо застосування фізкультурно-оздоровчих технологій з учнями ЗНЗ залежно від віку, статі, мотиваційних пріоритетів, з урахуванням усіх компонентів навантаження на заняття: тривалості програми чи заняття, тривалості одного заняття, обсягу роботи на уроці, кількості повторень однієї вправи, пауз та характеру відпочинку на уроці та між заняттями. У цьому випадку кількість впевнених у своїх знаннях склала – 1,69% респондентів. Ті, хто має незначні сумніви щодо таких спеціальних знань – 8,98%. Однак більшість опитуваних учителів фізичної культури тільки припускають, що вони мають знання щодо застосування фізкультурно-оздоровчих технологій щоб проводити відповідні заняття з учнями ЗНЗ – 49,44% респондентів. Впевнені, що не мають таких знань до цього – 24,72% учителів фізичної культури. Є також категорія учителів фізичної культури, які впевнені, що при недостатньому рівні спеціальних знань вони мають потенційну можливість отримання необхідних знань, що дасть їм змогу використовувати фізкультурно-оздоровчі технології у практиці роботи ЗНЗ з учнями будь-якого шкільного віку – 15,17% респондентів.

Шосте питання, використане у пілотному експерименті, являє собою шкалу самооцінювання вчителями фізичної культури рівня сформованості практичних умінь щодо використання фізкультурно-оздоровчих технологій на уроках фізичної культури з учнями ЗНЗ. Така увага до практичних умінь приділена тому, що використання фізкультурно-оздоровчих технологій – це насамперед фізкультурно-оздоровча практична діяльність. Вчителям фізичної культури було запропоновано зробити самооцінку практичних умінь, що належать до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності ЗНЗ. До таких практичних умінь щодо використання фізкультурно-оздоровчих технологій на роках фізичної культури у ЗНЗ ми відносимо: уміння проводити уроки на силових та кардіотренажерах із школолярами старшого шкільного віку; уміння проводити уроки аеробіки, степ-аеробіки, фітбол-аеробіки з дівчатами, та карате-аеробіки, кікбоксінг-аеробіки з хлопцями; уміння проводити уроки танцювальної аеробіки; уміння проводити уроки атлетизму, силової аеробіки; уміння проводити уроки шейпінгу, каланетіки, стрейчінгу, пілатесу, фітнес-йоги; уміння проводити уроки з використанням фізкультурно-оздоровчих технологій у спеціальних медичних групах; уміння сполучати різні види фізкультурно-оздоровчих технологій та традиційні види фізичної культури в одному уроці; уміння сполучати різні види фізкультурно-оздоровчих технологій в одному уроці; уміння мотивувати дітей до занять фізкультурно-оздоровчими технологіями; уміння проводити науково-дослідну роботу з фізкультурно-оздоровчими технологій; уміння складати комплекси з усіх видів занять фізкультурно-оздоровчими технологіями.

В останньому сьомому питанні, що допомагає нам з'ясувати сучасний стан готовності вчителів фізичної культури до використання фізкультурно-оздоровчих технологій, пропонувалося визначити причини, які негативно впливають на впровадження цих технологій у практику ЗНЗ. Можливі варіанти відповідей учителів фізичної культури на це питання подано у таблиці 2

Таблиця 2

Причини, які негативно впливають на впровадження фізкультурно-оздоровчих технологій у практику ЗНЗ, у %

№ з/п	Варіанти відповідей на питання	Кількість респондентів	Рангове місце
1	Недостатні матеріально-технічні умови для впровадження фізкультурно-оздоровчих технологій	7,6	4
2	Відсутність або недостатність спеціального спортивного обладнання та інвентарю для впровадження фізкультурно-оздоровчих технологій	20,6	3
3	Запропоновані шкільною програмою 2 уроки фізичної культури на тиждень не забезпечують потребу школярів у рухової активності	9,43	5

№ з/п	Варіанти відповідей на питання	Кількість респондентів	Рангове місце
4	Недостатність розробленість навчально-методичного забезпечення для реалізації впровадження фізкультурно-оздоровчих технологій	22,03	2
5	Недостатність знань, умінь та навичок учителів фізичної культури щодо використання фізкультурно-оздоровчих технологій.	38,09	1
6	Не можу визначитись	2,25	6

Серед причин, які негативно впливають на впровадження фізкультурно-оздоровчих технологій у практику ЗНЗ, 7,6% учителів фізичної культури вказали на недостатні матеріально-технічні умови для впровадження фізкультурно-оздоровчих технологій. 20,6% респондентів вважають, що відсутність або недостатність спеціального спортивного обладнання та інвентарю для впровадження фізкультурно-оздоровчих технологій є негативними причинами впровадження цих технологій у практику ЗНЗ.

Погодилось, що запропоновані шкільною програмою 2 уроки фізичної культури на тиждень не забезпечують потребу школярів у руховій активності 9,43% учителів фізичної культури. За результатами опитування 22,03% учителів фізичної культури вказали на недостатню розробленість навчально-методичного забезпечення для реалізації впровадження фізкультурно-оздоровчих технологій; 38,09% респондентів вказали на недостатність знань, умінь та навичок учителів фізичної культури щодо використання фізкультурно-оздоровчих технологій. Серед інших причин, які становили 2,25% є небажання вчителів фізичної культури щось змінювати, повністю задоволені існуючою програмою, не вірять у можливість таких змін у нашій країні.

Отже, за ранжуванням причин, які негативно впливають на впровадження фізкультурно-оздоровчих технологій у практику ЗНЗ за результатами відповідей учителів фізичної культури результати виглядають так:

- недостатність знань, умінь та навичок учителів фізичної культури щодо використання фізкультурно-оздоровчих технологій – 38,09%;
- недостатня розробленість навчально-методичного забезпечення для реалізації впровадження фізкультурно-оздоровчих технологій – 22,03%;
- відсутність або недостатність спеціального спортивного обладнання та інвентарю для впровадження фізкультурно-оздоровчих технологій – 20,6%;
- запропоновані шкільною програмою 2 уроки фізичної культури на тиждень не забезпечують потребу школярів у рухової активності – 9,43%;
- недостатні матеріально-технічні умови для впровадження фізкультурно-оздоровчих технологій – 7,6%;
- інші причини, серед яких: небажання щось змінювати, задоволеність існуючою програмою, неможливість таких змін у нашій країні – 2,25%.

Якщо відсутність або недостатність обладнання залежить від фінансування ЗНЗ, його як правило можна вирішити за рахунок спонсорської допомоги, зробити спортивне обладнання й інвентар на уроках трудового навчання тощо, підвищити мотивацію учнів до додаткових занять у секціях, які разом з обов'язковими уроками фізичної культури дозволяють забезпечити належну рухову активність учнів ЗНЗ шляхом використання як на уроках фізичної культури сучасних привабливих нових фізкультурно-оздоровчих технологій, так і в режимі навчального дня можна вирішити цілу низку питань, що пов'язані зі здоров'ям школярів. При цьому, знання, практичні уміння та навички, наявність навчально-методичного забезпечення залежить від якості навчання вчителя фізичної культури у ВНЗ, його вмотивованості щодо використання фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності.

Отже, сучасні учителі оцінюють свою готовність до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності як недостатню, через те, з їхньої точки зору, що їм не вистачає знань, практичних умінь та навичок. Відтак, учителі фізичної культури, як правило, не розуміють потенційних можливостей використання сучасних фізкультурно-оздоровчих технологій перед традиційними видами фізичної культури, що застосовуються у практиці ЗНЗ.

За результатами пілотного експерименту, на думку учителів фізичної культури знання, практичні вміння та навички стосовно використання фізкультурно-оздоровчих технологій є не достатніми, оскільки у ВНЗ не дають подібних знань. Натомість, як тільки з'являється новий вид рухової активності з фізкультурно-оздоровчих технологій і стає популярним, його необхідно засвоювати фахівцям і впроваджувати в практику ЗНЗ, ВНЗ тощо. Такі заняття дають швидкі результати у фізичній підготовці учнівської молоді, сприяють гармонійному розвитку фізичних якостей школярів, інтелектуальних та рухових здібностей, сприяють оздоровчому ефекту, формують, зміцнюють та зберігають здоров'я школярів та учнівської молоді, викликають підвищений інтерес в учнів до фізичної культури та до регулярних занять фізкультурно-оздоровчими технологіями.

У результаті пілотного експерименту виявлено бажання учителів фізичної культури використовувати фізкультурно-оздоровчі технології у практиці своїй роботи.

Висновки з даного дослідження і перспективи. Підбиваючи підсумки стосовно результатів пілотного експерименту, що дало змогу з'ясувати сучасний стан готовності учителів фізичної культури до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності можна зробити такі висновки:

- ставляться з великою зацікавленістю, та бажають використовувати ці технології 73,03% учителів фізичної культури;
- лише 12,35% учителів фізичної культури отримали інформацію щодо фізкультурно-оздоровчих технологій у ВНЗ, тому що це передбачалося навчанням напряму підготовки 6.010201 – “Фізичне виховання”, освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр”; 24,72% респондентів, що займалися самостійно у різних секціях, групах спортивного вдосконалення у ВНЗ. Отже, у ВНЗ загальна кількість учителів фізичної культури, які отримали інформацію щодо фізкультурно-оздоровчих технологій складає 37,07%;
- у 10,67% учителів фізичної культури сформовані знання та 20,93% практичні навички щодо використання нових фізкультурно-оздоровчих технологій, при тому, що 73,03% учителів виявляють значну зацікавленість до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у практиці загальноосвітнього навчального закладу;
- позитивно оцінюють свої можливості щодо опанування фізкультурно-оздоровчих технологій 32,8% учителів фізичної культури;
- на першому місці серед негативних причин упровадження фізкультурно-оздоровчих технологій у навчальну програму ЗНЗ є: недостатність знань, практичних умінь та навичок учителів фізичної культури щодо використання фізкультурно-оздоровчих технологій; на другому – відсутність або недостатність навчально-методичного забезпечення; на третьому – відсутність або недостатність обладнання для використання фізкультурно-оздоровчих технологій у ЗНЗ.

Знання, практичні вміння та навички, особисто-професійні якості, що складають основу компетентності вчителя фізичної культури та дають змогу використання фізкультурно-оздоровчих технологій у практиці ЗНЗ, залежить від його фахової підготовки у ВНЗ.

Для цього необхідно розробити, науково обґрунтувати систему заходів, які сприяють формуванню готовності майбутніх учителів фізичної культури до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Биченко С.І. Стратегічні напрямки розвитку охорони здоров'я в Україні: [Текст] / С.І. Биченко, Н.Є. Буркат, В.М. Войцеховський та ін.; Під заг. ред. В.М. Лехан. – К. : Сфера, 2001. – 175 с.
2. Верховська М. В. Формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності : автореф. дис... к. пед. наук: 13.00.04 / Марина Володимирівна Верховська. – Запоріжжя., 2015. – 20 с.
3. Іванова Л. І. Основні дефініції щодо професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури / Л. І. Іванова // Наука і сучасність : зб. наук. пр. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2005. – Т. 51. – С. 18–27.
4. Опираєло С.І. Фізична культура і спорт – реалії та перспективи в умовах розбудови національної освіти / С.І. Опираєло // Фізична культура в школі. – 2002. – №4. – С. 8–12.
5. Паночко М. М. Українська спортивна лексика: автореф. дис... канд. филол. наук: 17.05.78. – К.: Київський державний університет ім. М. Горького, 1978. – 23 с.
6. Усачов Ю. А. Особливості формування термінології сучасного фітнесу / Ю. А. Усачов // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2005. – № 1. – С. 84–86.
7. Цыбулько Г. Я. Формирование у будущих учителей готовности к развитию ученического самоуправления : монография / Г. Я. Цыбулько. – Славянск : Печатный двор, 2004. – 164 с.

REFERENCES

1. Bychenko S. Strategichni napryamky rozvyytkou okhorony zdorovja v Ukraine. Text. S. Bychenko, N. Buorkat, V. Voytsekhovskiy ta in.; pid zag. red. V. Lekhan. – K. Sfera, 2001.– 175 s.
2. Verkhovska M. V. Formuvannya gotovnosti maybouthnikh uchetiliv fizychnoy koultury do vykorystannya fizkulturno-ozdorovtchikh tekhnologiy u profesiyniy diyalnosti : avtoref. dis... k. ped. nauyk: 13.00.04 / Marina Volodymyrivna Verkhovska. – Zaporizhya., 2015. – 20 s.
3. Ivanova L. I. Osnovni definitsii schodo profesiynoy pidgotovky maybouthnikh uchetiliv fizychnoy koultury / L. I. Ivanova // nayka i soutchasnist : zb.naouk.pr. – K. : NPU im. Dragomanova, 2005. – T. 51. – S. 18–27.
4. Opyraylo S.I. Fizychna koultura i sport – realii ta perspektyvy v umovah rozboudovy natsionalnoi osvity / S.I. Opyraylo // Fizychana koultura v shkoli. – 2002. – №4. – S. 8–12.
5. Panochko M.M. ukrainskaya sportivnaya leksika : avtoref. dis... k. filol. nauyk: 17.05.78. – K.: Kievskiy gosudarstvenny universitet im. M. Gorkogo, 1978. – 23 s.
6. Usatchev U.A. osoblyvosti formuvannya terminologii souchasnogo fitnesy / U.A. Usatchev // teoriya i metodyka fizychnogo vykhovannya i sportu. – 2005. – № 1. – S. 84–86.
7. Tsyboulko G. Y. Formirovanie u boudouschikh uchiteley gotovnosti k razvitiyu ytchenicheskogo samoupravleniya : monografiya / G. Y. Tsyboulko. – Slavyansk : Pechathyy dvor, 2004. – 164 s.